

Asia: VN/34181/2022

Lausuntopyyntö aserikostyöryhmän mietinnöstä

Yleistä

Voitte lausua tämän väliotsikon aiheesta alla.

Reserviläisliitto ry kiittää mahdollisuudesta lausua otsikon mukaisesta työryhmän mietinnöstä, joka perustuu hallitusohjelmakirjauksiin. Reserviläisliitto on yli 48 000 jäsenen muodostama keskusjärjestö. Liiton tehtävänä on toimia jäsenyhdistystensä aatteellisena ja toiminnallisena yhdyssiteenä valtakunnan turvallisuutta edistävää toimintaa tukien. Ammunta on liiton keskeisin toimintamuoto.

Hallitusohjelmassa asetetut tavoitteet ovat erittäin kannatettavia, jotta luvattomiin aseisiin ja vaarallisiin esineisiin liittyvien rikosten kynnyksiä ja rangaistuksia voidaan nostaa nykyisestä. Tilastollisen tarkastelun perusteella ampuma-aserikokset näyttäisivät olevan laskussa, mutta törkeät ampuma-aserikokset ja piilorikollisuus ovat lisääntyneet.

Nähtävissä olevalle kehitykselle on tehtävä etupainoisesti riittäviä toimenpiteitä, joista nyt esitetyt muutokset ovat yksi osa kokonaisuutta. Muutoksilla on painava yhteiskunnallinen tarve ja toivottavasti myös ennaltaehkäisevä vaikutus. Esitetyillä muutoksilla pyritään ensisijaisesti vaikuttamaan järjestäytyneeseen rikollisuuteen ja katuväkivaltaan mukaan lukien alaikäiset.

Taloudellisten vaikutusten osalta on esitetty laskelmia, joita arvioidaan seuraavan rangaistuksen korottamisesta. On myös arvioitu, mitä säästöjä mahdollinen ennaltaehkäisy aiheuttaa. Esityksessä ei tuoda juurikaan esille sitä, mitä heijastevaikutuksia yhteiskunnalle ja kansalaisille aiheuttaa tilanne, jossa aseiden ja vaarallisten esineiden käyttöuhka suurenee nykyisestä ("turvallisuuden tunne") rikollisessa viitekehityksessä.

Liiton näkemyksen mukaan viimeksi mainitulla asialla on paljon suurempi merkitys kuin kustannuksilla, jotka aiheutuvat mahdollisista lisääntyvistä rangaistuskäytänteistä. Näistäkin suurin osa liittyy muuhun kuin pelkästään ampuma-aserikoksiin. Mietinnöstä saa paikoitellen käsityksen,

että rangaistuskäytäntöä ei haluttaisi muuttaa nykyisestä johtuen taloudellisista syistä tai henkilöstöresursseista.

Esityksessä on tuotu esille myös muissa maissa olevia käytänteitä. Perusteluihin olisi hyvä tuoda jatkovalmistelussa esille se, miten Ruotsissa tehdyt muutokset ovat vaikuttaneet, mikäli niistä on ehditty saada kokemuksia. Norjan lainsäädännössä on huomioitu myös tilanteet aseita muistuttavien esineiden käytöstä yleisellä paikalla. Tämä lienee kirjattu 7§:ään: ”erehdyttävästi muistuttavaa esinettä”. Näitä tilanteita on esiintynyt Suomessakin useasti viime aikoina.

Esityksessä tuodaan esille ne haasteet, jotka liittyvät järjestäytyneeseen rikollisryhmään tai katujengiin kuulumisen todentamiseen. Tätä olisi syytä jatkovalmistelussa tai muissa lakivalmisteluissa tarkentaa ja selkeyttää nykyisestä selkeämpään ja tiukempaan tulkintaan.

Hallinnollisia rikoksia esitetään lievennettäväksi, mikä on perusteltua, koska kyse on pitkälti ilmoitusvelvollisuuden laiminlyömisestä. Ohjeistus ei tällä hetkellä ole kaikilta osin kovin yksiselitteistä tai ymmärrettävää. Tästä näkökulmasta tarkasteltuna vankeusrangaistuksen käyttöä keinovalikoimassa voidaan pitää osin ylimitoitettuna.

Nuorten ryöstörikollisuuteen puuttuminen vaatinee myös alaikärajan tarkistamisesta. Ala-ikäiset tulisi huomioida nykyistä selkeämmin myös ampuma-aseiden kohdalla vastaavalla tavalla, kuten on tehty vaarallisen esineen kohdalla (8 §).

Esityksessä todetaan, että ”ehdotetut lainsäädäntömuutokset voivat lisätä kansalaisten luottamusta siihen, että vakaviin turvallisuusuhkiin reagoidaan myös rikoslainsäädännöllä ja siihen liittyvällä viranomaistoiminnalla.” Tämän tavoitteen saavuttaminen on mahdollista esitetyillä muutoksilla.

Ampuma-aserikoksen eräiden tekotapojen muuttaminen lieviksi ampuma-aserikoksiksi

Voitte lausua tämän väliotsikon aiheesta alla.

Muutos on perusteltu, joskin vankeusrangaistuksen käyttö tuntuu osin kohtuuttomalta (kts yleistä).

Vakavaa rikollista toimintaa varten tapahtuvan ampuma-aseen käsittelyn säätäminen rangaistavaksi

Voitte lausua tämän väliotsikon aiheesta alla.

Muutos on perusteltu.

Törkeän ampuma-aserikoksen uuden kvalifiointiperusteen lisääminen

Voitte lausua tämän väliotsikon aiheesta alla.

Muutos on perusteltu.

Törkeän ampuma-aserikoksen vähimmäisrangaistuksen korottaminen

Voitte lausua tämän väliotsikon aiheesta alla.

Muutos on perusteltu.

Vaarallisia ja toisen vakavaan vahingoittamiseen soveltuvia esineitä koskevien hallussapitorikosten enimmäisrangaistusten korottaminen

Voitte lausua tämän väliotsikon aiheesta alla.

Muutokset ovat perusteltuja. Alaikäiset tulisi huomioida myös ampuma-aseiden kohdalla vastaavalla tavalla, kuten on tehty vaarallisen esineen kohdalla (8 §).

Vankeusuhkan liittäminen lievään ampuma-aserikokseen

Voitte lausua tämä väliotsikon aiheesta alla.

Vankeusrangaistuksen käyttö tuntuu osin kohtuuttomalta (kts yleistä ja kohta 2).

Määritelmäsäännöksen lisääminen rikoslain uuteen 41 lukuun

Voitte lausua tämän väliotsikon aiheesta alla.

Muutos on perusteltu.

Telekuuntelua koskeva lainsäädäntömuutos

Voitte lausua tämän väliotsikon aiheesta alla.

Muutos on perusteltua etenkin, kun huomioidaan muut vastaavassa kohdassa mainitut rikokset.

Lainsäädäntöehdotusten taloudelliset vaikutukset

Voitte lausua tämän väliotsikon aiheesta alla.

Kts yleistä.

Muut asiat

Voitte lausua tämän väliotsikon aiheesta alla.

-

Nenonen Minna
Reserviläisliitto ry